

Kontrollakt 08.07.2016 nr 12.2-4/4
riigihangete korraldamise kontrollimise kohta AS Lääne-Tallinna
Keskhaiglas

Kontrollimise alus: rahandusministeeriumi 18.05.2016 kiri nr 12.2-4/07668

Kontrolliobjekti nimetus: AS Lääne-Tallinna Keskhaigla

Kontrolliobjekti registrikood: 10822269

Kontrolliobjekti juhi nimi ja ametinimetus: Imbi Moks, juhatuse esinaine

Kontrolli käigus andsid selgitusi: Liina Raamets, juriidilise osakonna juhataja

Liis Jürgenson, pearaamatupidaja

Kontrollitav ajavahemik: 01.01.2015 – 31.12.2015

1. Kontrollimise eesmärk ja ulatus

1.1. Kontrollimisele kuulus AS Lääne-Tallinna Keskhaiglas (edaspidi ka hankija) riigihangete korraldamisel riigihangete seaduses (RHS) sätestatud nõuetest kinnipidamine ajavahemikul 01.01.2015 - 31.12.2015.

1.2. Kontrollimise eesmärgiks oli muu hulgas tuvastada, kas riigihanke piirmäära ületavate tehingute korral on korraldatud hankemenetlus; lihthanke piirmäära ületavate tehingute puhul on korraldatud lihthange; kas hankija on riigihanke osadeks jaotamisel järginud riigihanke osadeks jaotamise korda; erandlike hankemenetluste liigi (väljakuulutamiseta ja väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlused) valik on olnud õiguspärane; hankelepingute sõlmimine ja muutmine on toimunud nõuetekohaselt; hankija on järginud RHS § 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid.

1.3. Kontrollitaval ajavahemikul on hankija riikliku riigihangete registri (edaspidi register) kaudu korraldanud 32 riigihanget, millest:

- 1) 14 avatud hankemenetlust;
- 2) 13 lihthanget;
- 3) 4 väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlust;
- 4) 1 lihtsustatud korras tellitavat teenus.

1.4. Registris kajastatud 32-st riigihankest oli e-menetlusena korraldatud 31 riigihanget.

1.5. Kontrollitaval ajavahemikul reguleeris AS Lääne-Tallinna Kesksaiglas riigihangete korraldamist RHS § 13¹ alusel 08.10.2012 juhatuse otsusega nr 104 kinnitatud „Lääne-Tallinna Kesksaigla hankekord“. Käesoleval ajal lähtub hankija riigihangete korraldamisel 30.05.2016 juhatuse otsusega nr 72 kinnitatud „AS Lääne-Tallinna Kesksaigla hankekorrast“ (edaspidi ka hankekord).

1.6. Majandustehingute tegemisel, sh maksumuselt riigihanke ja lihthanke piirmäära ületavate hangete teostamisel RHS-is sätestatud korrast kinnipidamist on kontrollitud hankija poolt kontrollijale esitatud finantsdokumentide (kulude väljavõtte, arved) ning registris avaldatud dokumentide, hankija selgituste ja hankelepingute alusel.

1.7. Käesolevas kontrollaktis esitatud hankija poolt tasutud maksumused on toodud ilma käibemaksuta.

1.8. Kontrollakti projekt edastati hankijale tutvumiseks 04.07.2016. Hankija kontrollakti kohta vastuväiteid ja märkusi ei esitanud.

2. Riigihangete seaduses sätestatud korrast kinnipidamise kontrollimine

2.1. Asjade riigihanke menetluse korraldamine

RHS § 15 lg 1 p 2 sätestab muu hulgas, et riigihanke hankemenetluse korraldamise kohustuse maksumuse piirmäär (edaspidi riigihanke piirmäär) RHS-i tähenduses on 2008. aastal ja hiljem alustatud riigihangete puhul asjade hankelepingu korral 40 000 eurot. RHS § 16 lg 2 sätestab hankija kohustuse läbi viia RHS-i 2. peatükis sätestatud regulatsiooni kohaselt hankemenetlus, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

RHS § 15 lg 3 sätestab muu hulgas, et lihthanke korraldamise kohustuse maksumuse piirmäär (edaspidi lihthanke piirmäär) RHS-i tähenduses on 10 000 eurot asjade hankelepingu korral. RHS § 18² on sätestatud lihthanke korraldamise regulatsioon.

RHS § 23 lg 1 alusel ei või hankija jaotada riigihanget osadeks RHS-is riigihanke teostamiseks kehtestatud korra või nõuete eiramiseks, eriti kui hankelepingu esemeks on funktsionaalselt koos toimivad või sama eesmärgi saavutamiseks vajalikud asjad, teenused või ehitustööd.

RHS § 23 lg 2 on sätestatud, et osadeks jaotatud riigihanke iga osa kohta hankelepingu sõlmimisel kohaldatakse kõigi osade summeeritud eeldatava maksumusega hankelepingu sõlmimisele kohaldatavat korda.

Järelevalvemenetluse käigus tuvastati, et hankija on kontrollitava perioodi jooksul erinevate tarnijatega sõlmitud kokkulepete alusel sisult samalaadsete ja/või sama eesmärgi saavutamiseks vajalike asjade soetamiseks läbi viinud järgmised osadeks jaotatud riigihanked:

- 1) haiglatarbed, maksumusega 2 160 255 eurot;
- 2) meditsiini- ja hügieenivahendid, maksumusega 1 106 538 eurot;
- 3) ühekordse kasutusega patsientide hooldusvahendid, maksumusega 104 141 eurot;
- 4) meditsiinilised tarvikud, maksumusega 410 300 eurot;
- 5) meditsiinilised desinfektsiooni vahendid, maksumusega 162 243 eurot;

- 6) sidematerjalid, maksumusega 74 889 eurot;
- 7) mööbel, maksumusega 53 413 eurot;
- 8) personali tööriided, maksumusega 23 622 eurot;
- 9) aknakatted, maksumusega 11 323 eurot;
- 10) kilekotid, maksumusega 24 250 eurot;
- 11) koristuskeemia, maksumusega 19 454 eurot.

Hankija poolt läbi viidud p 2.1 alapunktides 1-7 nimetatud riigihangete maksumused ületavad riigihanke piirmäära, kuid arvestamata RHS § 15 lg 1 p 2 ja § 16 lg 2 sätestatuga ei ole hankija nende riigihangete läbiviimiseks korraldanud nõuetekohaseid hankemenetlusi. Hankija on vastavalt enda vajadustele eelpool viidatud riigihanked jaganud osadeks, kuid ei ole iga osa suhtes korraldanud nõuetekohast hankemenetlust, mis on kaasa toonud RHS § 23 lg 2 rikkumise.

Hankija poolt läbi viidud p 2.1 alapunktides 8-11 nimetatud riigihangete maksumused ületavad lihthanke piirmäära, kuid arvestamata RHS § 15 lg 3 ja 18² sätestatuga ei ole hankija nende riigihangete läbiviimiseks korraldanud nõuetekohaseid lihthankeid. Hankija on vastavalt enda vajadustele eelpool viidatud riigihanked jaganud osadeks, kuid ei ole iga osa suhtes korraldanud nõuetekohast lihthanget, mis on kaasa toonud RHS § 23 lg 2 rikkumise.

2.2. Ehitustööde lihthanke korraldamine

RHS § 15 lg 3 sätestab muu hulgas, et lihthanke korraldamise kohustuse maksumuse piirmäär (edaspidi lihthanke piirmäär) RHS-i tähenduses on 30 000 eurot ehitustööde hankelepingu korral. RHS § 18² on sätestatud lihthanke korraldamise regulatsioon.

Kontrollimisel tuvastati, et hankija on ehitustööde tellimiseks teinud järgnevad majandustehingud:

- 1) sõlminud Grilex OÜ-ga töövõtulepingu nr 10082015 Naistekliiniku A-korpuse I korruse ruumide renoveerimiseks, maksumus 57 519 eurot;
- 2) tasunud Koda Ehitus OÜ-le töövõtulepingu nr 051-2015 alusel Paldiski mnt 68 MRT ruumi ehitustööde eest 58 911 eurot;
- 3) tasunud Koda Ehitus OÜ-le töövõtulepingu nr 2/15 alusel AS Lääne-Tallinna Keskhaigla haldusalas olevate hoonete tehnosüsteemide hooldus- ja remonttööde eest 72 478 eurot.

Eelnimetatud majandustehingute maksumused ületavad lihthanke piirmäära, kuid hankija ei ole nende tehingute tegemiseks nõuetekohaseid lihthankeid korraldanud. Eeltoodust tulenevalt on hankija rikkunud RHS § 15 lg 3 ja § 18².

2.3. Maksuvõlgade puudumise kontrollimine

RHS § 38 lg 1¹ on sätestatud, et hankija kontrollib enne hankelepingu sõlmimist maksuvõla puudumist ja andmeid maksuvõla tasumise ajatamise kohta RHS § 38 lg 1 p 4 osas andmekogus olevate avalike andmete põhjal või nõuab Maksu- ja Tolliameti ning pakkuja või taotleja elu- või asukohajärgse kohalike maksude maksuhalduri või pakkuja asukohariigi vastava pädevusega ametiasutuse tõendi esitamist maksuvõla puudumise kohta hankija poolt määratud päeva seisuga, pärast pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse tegemist. Kui ilmneb, et pakkujal on nimetatud päeval maksuvõlg, ei sõlmi hankija selle isikuga hankelepingut ja kõrvaldab ta hankemenetlusest.

Alates 15.03.2011 on võimalik riiklike maksude ja sotsiaalkindlustuse maksete nõuetekohast täitmist kontrollida registri vahendusel (Rubriigid „Teabevahetus“ – „Päringud välisregistritesse“). Registrist ei nähtu, et hankija oleks riigihangete nr 158551, 160778, 162059, 162422, 161872, 166673 ja 168549 osas teostanud edukate pakkujate riiklike maksude ja sotsiaalkindlustuse maksete nõuetekohase täitmise täiendavat kontrolli enne hankelepingu sõlmimist. Hankija on järelevalvemenetluse käigus selgitanud, et kontrollis eelnimetatud hangete maksuvõla puudumist enne hankelepingu sõlmimist ja pärast pakkumuste edukaks tunnistamise otsuse tegemist läbi Maksu- ja Tolliameti e-maksuameti. Samas ei olnud hankijal kontrollijale esitada dokumente, millest nähtuks hankija tegevus RHS § 38 lg 1¹ täitmisel, mis on vastuolus RHS § 3 p 2 sätestatuga, mille kohaselt peab hankija tagama riigihanke läbipaistvuse ja kontrollitavuse.

Selgitame, et maksuvõlgade puudumist tuleks hankija igal juhul kontrollida registri päringusüsteemi kaudu, kuna üksnes registri kaudu päringu teostamisel on tagatud, et päringu tulemus vastab RHS § 38 lg 1 p 4 sätestatud maksuvõla definitsioonile (mitte maksuvõla definitsioonile maksukorralduse seaduse tähenduses).

2.4. Riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega arvestamine

Kontrollimaks riigihanke korraldamise üldpõhimõtetest kinnipidamist RHS § 15 lg 3 sätestatud lihthanke korraldamise kohustuse piirmäärast allapoole jäävate soetuste ning teenuste ja ehitustööde tellimise korral, kontrollis rahandusministeerium juhusliku valiku teel järgmised hankija majandustehinguid:

- 1) Kahro Koolitus OÜ-le on koolitusteenuste osutamise eest tasutud 10 390 eurot;
- 2) Estkonsult OÜ-le on Paldiski mnt 68 MRT ruumi põhiprojekti eest tasutud 3 250 eurot;
- 3) AB Technology OÜ-le on Shaver Formula 180 Handpiece eest tasutud 7 847 eurot;
- 4) Liuglev Uks OÜ-le on liugustega garderoobi eest tasutud 4 423 eurot;
- 5) Aisiko OÜ-le on kinnistu remondi eest tasutud 20 751 eurot;
- 6) Sanfix OÜ-le on remonditööde eest tasutud 19 966 eurot;
- 7) Terasroos OÜ-le on ehitus- ja remonditööde eest tasutud 25 680 eurot.

Viidatud koolitusteenused kuuluvad lihtsustatud korras tellitavate teenuste hulka (RHS § 19) ning RHS § 19 lg 3 kohaselt on hankija kohustatud ka lihtsustatud korras tellitavate teenuste tellimisel arvestama RHS § 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega.

Järelevalvemenetluse käigus polnud hankijal eelnimetatud majandustehingute kohta kontrollijale esitada dokumente, millest nähtuks, et nende tehingute teostamisel on arvestatud RHS § 3 p 1 sätestatuga (hankija peab kasutama rahalisi vahendeid säästlikult ja otstarbekalt ning saavutama riigihanke eesmärgi mõistliku hinnaga, tagades konkurentsi korral erinevate pakkumuste võrdlemise teel parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte). Eeltoodust tulenevalt on hankija rikkunud RHS § 3 p 2, mille kohaselt peab hankija tagama riigihanke läbipaistvuse ja kontrollitavuse.

2.5. Riigihanke aruande ja selle lisa esitamine

2.5.1. Riigihangete nr 162059, 163001, 164339, 161872, 168063, 169278 ja 170075 aruanded on hankija poolt õigeaegselt registrile esitamata, millega on eiratud RHS § 37 lg 1, kus on sätestatud, et hankija esitab registrile 20 päeva jooksul pärast hankemenetluse lõppemist registri veebilehe kaudu riigihanke aruande.

2.5.2. Lihthangete nr 164207, 165645, 168559, 168519, 168670, 169558 ja 169692 riigihanke aruanded on hankija poolt õigeaegselt registrile esitamata, millega on eiratud RHS § 37 lg 2, kus on sätestatud, et hankija esitab registrile riigihanke aruande 20 päeva jooksul pärast hankelepingu sõlmimist ka juhul, kui hankelepingu maksumus ilma käibemaksuta ületab 10 000 eurot asjade või teenuste puhul või 30 000 eurot ehitustööde puhul.

2.5.3. Riigihangete nr 158551, 158553, 159386, 163001, 164207, 162418, 166962, 168559, 168519 ja 169692 aruannete lisad on hankija poolt õigeaegselt registrile esitamata, millega on eiratud RHS § 37 lg 4, kus on sätestatud, et hankija esitab registrile 20 päeva jooksul pärast hankelepingu või raamlepingu lõppemist riigihanke aruande lisa.

3. Kokkuvõte

3.1. Järelevalvemenetluse käigus tuvastati mitmeid kõrvalekaldumisi RHS-is sätestatud korrast, mis on seotud riigihanke nõuetekohaste menetluste korraldamata jätmisega (vt käesoleva kontrollakti p-d 2.1-2.2) ning riigihanke läbipaistvuse ja kontrollitavuse põhimõtete järgimata jätmisega (vt käesoleva kontrollakti p-d 2.3-2.5).

3.2. AS Lääne-Tallinna Keskaiglal tuleb riigihangete korraldamisel tõhustada asutusesisest teabevahetust ja kontrolli, mis kindlustaks RHS-is sätestatud korra järgimise riigihangete menetluste läbiviimisel ning tagaks riigihangete läbipaistvuse ja kontrollitavuse põhimõttest kinnipidamise.

3.3. RHS § 55 lg 7 kohaselt peab hankija alates 01.01.2013 võimaldama pakkumuste ja taotluste elektroonilist esitamist vähemalt 50 protsendi ulatuses hankija eelarveaastal planeeritavate riigihangete rahalisest mahust. Hankija poolt e-menetluste tulemusel sõlmitud lepingute kogumaksumus moodustas kõikide 2015 riigihangete registris alustatud riigihangete tulemusel sõlmitud lepingute maksumusest ca 98%. Eeltoodust tulenevalt tunnustame hankijat pakkumuste elektroonilise esitamise ja menetlemise juurutamise eest ning RHS § 55 lg 7 sätestatud e-menetluste miinimummäära oluliselt tulemuslikuma täitmise eest.

4. Tähelepanekud ja soovitused

4.1. Hankekord

RHS § 13¹ sätestab hankija kohustuse kehtestada asutusesisene hankekord, kui tema poolt ühes eelarveaastas planeeritavate asjade ja teenuste riigihangete eeldatav kogumaksumus ületab 80 000 eurot või ehitustööde riigihangete eeldatav kogumaksumus ületab 500 000 eurot.

AS Lääne-Tallinna Keskaigla hankekord vastab üldjoontes RHS § 13¹ sätestatule, kuid täpsustamist vajaks lihtsustatud korras tellitava teenuse tellimisega seotud regulatsioon.

Kontrollimise käigus ilmnes ka, et 2015. aastal kehtinud hankekord ja hankeplaan ei olnud hankija veebilehelt vabalt kättesaadavad. Hankekord ja hankeplaan on riigihangete üldpõhimõtetest kantuna avalikud dokumendid, mille vaba ja piiranguteta elektrooniline kättesaadavus tagab hankekorralduse kontrollitavuse ja läbipaistvuse ning olemasoleva konkurentsi efektiivse ärakasutamise riigihankel. Eeltoodust tulenevalt soovitame hankijal oma veebilehel avalikult kättesaadavaks teha hankekord ja iga-aastane hankeplaan ning hankekorras kehtestada nende dokumentide hankija veebilehel avalikustamise nõue.

Rahandusministeeriumi riigihangete ja riigiabi osakond viis 2014. aasta I kvartalis läbi hankekordade analüüsi, mis on elektrooniliselt kättesaadav aadressil: <https://riigihanked.riik.ee/lr1/web/guest/riigihangete-korraldamine>. Soovitame hankijal esimesel võimalusel viidatud analüüsiga tutvuda ning kaaluda enda asutusesisese hankekorra täiustamise vajadust.

4.2. RHS-i tõlgendamine

Kontrollvisiidi käigus üleskerkinud RHS-i rakendamisega seotud probleemid (riigihanke eeldatava maksumuse määramine ja selle suurusest sõltuvalt menetlusreeglite kohaldamine, riigihanke osadeks jaotamine, hankemenetluse liigi valik, raamleping) on läbi arutatud hankija esindajatega ning antud selgitusi nende edaspidiseks vältimiseks.

Soovitame riigihangete korraldamisega tegelevatel ametnikel tutvuda jooksvalt e-riigihangete keskkonna veebilehel avaldatud juhendmaterjalidega riigihangete korraldamise kohta ning korduma kippuvate küsimuste rubriigiga (e-riigihangete keskkonna infoportaal: <https://riigihanked.riik.ee/lr1/web/guest>). Seoses kompetentsuse tõstmisega riigihangete läbiviimisel on soovitatav vastavad ametiisikud suunata riigihanke teostamise korraga seotud koolitusele.

Täiendavalt juhime tähelepanu, et riigihangete korraldamist puudutavate küsimustega on võimalik pöörduda rahandusministeeriumi poole läbi järgmiste kontaktide: nõustamispäringud: riigihanked@fin.ee; tel 611 3701; registri kasutajatugi: register@riigihanked.riik.ee, tel 611 3693, 611 3703.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kati Orgmets
osakonnajuhataja asetäitja
riigihangete ja riigiabi osakond

Järelevalvetoiminguid teostanud ametnik:

Andres Valdna
peaspetsialist
riigihangete ja riigiabi osakond
611 3710; andres.valdna@fin.ee